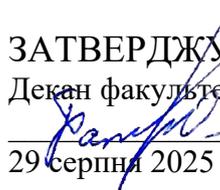


МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «КАМ'ЯНЕЦЬ-
ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ»

Факультет соціо-психологічної діяльності, реабілітації та професійної освіти
Кафедра інклюзивної освіти, реабілітації та гуманітарних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

 Оксана ПАЛИЛЮЛЬКО

29 серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ТА ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
освітньо-професійна програма	"Професійна освіта (Цифрові технології)"
шифр і назва галузі знань	01 Освіта / Педагогіка
шифр і назва спеціальності	015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
назва спеціалізації	015.39 Цифрові технології
мова викладання	Українська

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Навчально-реабілітаційним закладом вищої освіти
«Кам'янець-Подільський державний інститут»

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Шевченко В. М., доктор педагогічних наук, професор;

Присакар В. В., кандидат педагогічних наук, доцент

Робоча програма обговорена та схвалена на засіданні кафедри соціальної роботи та соціокультурної діяльності імені Тамари Сосновської

Протокол № 1 від 29 серпня 2025 року

В.о. завідувача кафедри



Анатолій СКРИПНИК

(підпис)

(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

29 серпня 2025 року

1. Мета освітнього компонента

«Педагогічна майстерність та професійна етика»

1.1. **Мета вивчення ОК:** полягає в усвідомленні суті педагогічної майстерності, професіоналізму (професіоналізму діяльності та особистості), професійної етики та стимулюванні потреби професійного саморозвитку в їх досягненні, формування готовності до організації майстерної педагогічної діяльності у закладах освіти.

Мета складової освітнього компонента педагогічної майстерності – узагальнення і синтез психолого-педагогічних знань формування готовності оптимально і творчо використовувати їх у професійній діяльності, формування педагогічної майстерності через аналіз навчально-виховних ситуацій та усвідомлення ролі ораторського, акторського мистецтва педагога; опанування системою особистісно-зорієнтованого навчання майбутнього педагога, технологіями формування готовності до професійного самовдосконалення й саморозвитку, продуктивної педагогічної діяльності.

Мета складової освітнього компонента професійної етики – розкрити основні етичні положення, що мають значення для професійної діяльності педагога, розглянути професійну етику як спосіб регуляції поведінки в конкретних видах професійної діяльності. Проаналізувати специфіку і різновиди професійної етики у закладі освіти.

1.2. Компетентності, яких набувають здобувачі вищої освіти в процесі вивчення ОК:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій і методів педагогічної науки та інших наук відповідно до спеціалізації і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Спеціальні (фахові) компетентності	К 12. Здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності. К 13. Здатність забезпечити формування у здобувачів освіти цінностей громадянськості і демократії. К 15. Здатність спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення. К 20. Здатність здійснювати професійну діяльність з дотриманням вимог законодавства, стандартів освіти та внутрішніх нормативних документів закладу освіти.

1.3. Програмні результати навчання:

Програмні результати навчання	ПР 01. Уміти використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності, приймати рішення на підставі релевантних даних та сформованих ціннісних орієнтирів. ПР 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проєктувати і реалізувати навчальні/розвивальні проєкти. ПР 13. Застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання навчальних дисциплін і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі. ПР 14. Володіти навичками стимулювання пізнавального
--------------------------------------	---

	<p>інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти.</p> <p>ПР 15. Діагностувати, прогнозувати, забезпечувати ефективність та корегування освітнього процесу для досягнення програмних результатів навчання і допомоги здобувачам освіти в реалізації індивідуальних освітніх траєкторій.</p> <p>ПР 25. Забезпечувати рівні можливості і дотримуватися принципів гендерного паритету у професійній діяльності.</p>
--	--

2. Опис освітнього компонента

2.1. Найменування показників:

2.1.1. Кількість кредитів – 4

2.1.2. Загальна кількість годин – 120

2.1.3. Кількість модулів – 1

2.1.4. Кількість змістових модулів – 2

2.1.5. Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва) –

2.2. Характеристика освітнього компонента:

2.2.1. Форма навчання – *очна (денна), заочна.*

2.2.2. Статус ОК (обов'язковий/самостійного вибору) – *обов'язковий ОК професійної та практичної підготовки.*

2.2.3. Передумови для вивчення ОК (перелік ОК, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання) – Основи психології та педагогіки, Професійна педагогіка, Вікова та педагогічна психологія, Психологія професійної діяльності, Дидактичні основи професійної освіти.

ПР 04. Розуміти особливості комунікації, взаємодії та співпраці в міжнародному культурному та професійному контекстах.

ПР 05. Володіти культурою мовлення, обирати оптимальну комунікаційну стратегію у спілкуванні з групами та окремими особами.

ПР 10. Знати основи психології, педагогіки, а також фундаментальних і прикладних наук (відповідно до спеціалізації) на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених цим стандартом та освітньою програмою.

ПР 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проєктувати і реалізувати навчальні/розвивальні проєкти.

ПР 12. Уміти проєктувати і реалізувати навчальні/розвивальні проєкти.

ПР 13. Застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання навчальних дисциплін і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі.

ПР 14. Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти.

ПР 15. Діагностувати, прогнозувати, забезпечувати ефективність та корегування освітнього процесу для досягнення програмних результатів навчання і допомоги здобувачам освіти в реалізації індивідуальних освітніх траєкторій.

ПР 20. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.

ПР 25. Забезпечувати рівні можливості і дотримуватися принципів гендерного паритету у професійній діяльності.

3. Обсяг освітнього компонента

3.1. Інформаційний обсяг освітнього компонента «Педагогічна майстерність та професійна етика» Змістовий модуль 1.

Аспекти педагогічної майстерності викладача закладу освіти

Тема 1. Педагогічна майстерність та її елементи. Сутність поняття «педагогічна майстерність». Компоненти, функції педагогічної майстерності. Роль самостійного пізнання як процесу осмислення й інтерпретації наукового фонду, набутого педагогічного досвіду. Елементи педагогічної майстерності. Гуманістична спрямованість. Принцип гуманізації професійної підготовки фахівця, здатного до розширення своєї педагогічної майстерності та реалізації власного творчого потенціалу (І. Бех, Н. Бібік, А. Богущ, С. Гончаренко, І. Зязюн, В. Кремень, О. Савченко, В. Сухомлинський, О. Сухомлинська). Гуманістично, аксіологічно та акмеологічно орієнтована система освіти. Професійно-педагогічна компетентність. Педагогічні здібності. Педагогічна техніка. Методична майстерність як складова педагогічної майстерності викладача закладу освіти. Критерії та рівні педагогічної майстерності.

Тема 2. Педагогічна майстерність і педагогічна культура викладача професійної школи. Сутність і структура педагогічної діяльності. Культура особистості як мета і результат освіти. Сутність, функції та рівні культури. Зміст і складові педагогічної культури. Педагог професійної школи як людина культури. Аналіз професійних психологічних та педагогічних знань фахівця цифрових технологій. Висвітлення професійних педагогічних умінь, професійних психологічних позицій і настанов викладача. Характеристика особистісних особливостей, що забезпечують оволодіння знаннями та вміннями педагога. Функції професійної діяльності викладача цифрових технологій. Компоненти педагогічної діяльності.

Тема 3. Творча індивідуальність педагога професійної школи. Творча індивідуальність як критерій педагогічної майстерності викладача закладу професійної освіти. Педагогічна сутність індивідуальності. Професійна і творча індивідуальність педагога. Педагогіка індивідуальності. Розвиток творчої індивідуальності педагога професійної школи. Дослідження передового педагогічного досвіду як засобу досягнення педагогічної майстерності. Педагогічні ідеї Г. Сковороди, О. Духновича, К. Ушинського, В. Сухомлинського, А. Макаренка. Передовий вітчизняний та зарубіжний педагогічний досвід як передумова інтелектуального саморозвитку студента. Можливості проєктування власного життя як процесу постійного

акмеологічного зростання і творчої самореалізації. Динамічне розширення структури професійно значущих знань та вмінь.

Тема 4. Майстерність вирішення педагогічних ситуацій. Поняття про педагогічну ситуацію. Алгоритм розв'язання педагогічної ситуації. Види педагогічних ситуацій. Педагогічне моделювання конфліктної ситуації, спровокованої матір'ю одного з учнів навчальної групи ПТУ перед початком проведення заняття. Навчальний тест з теми «Педагогічний такт як стратегія педагогічного спілкування». Самотест «Оцінка власної поведінки у конфліктній ситуації». Тренінг «Пошук прибудов у спілкуванні». Мікровикладання «Я хочу поділитися з вами міркуваннями щодо попередження конфліктів у ПТНЗ». Аналіз педагогічної ситуації з книги І.А. Зязюна «Педагогіка добра».

Тема 5. Педагогічна техніка викладача закладу освіти. Зовнішня техніка викладача. Педагогічна техніка та її основні компоненти. Мовлення викладача. Невербальні засоби в роботі педагога. Внутрішня техніка викладача. Емоційна саморегуляція викладача. Професійне вигорання в педагогічній діяльності.

Тема 6. Майстерність педагогічного спілкування. Професійно-педагогічне спілкування, його особливості. Функції педагогічного спілкування. Етапи педагогічного спілкування. Бар'єри педагогічного спілкування. Стили керівництва колективом групи. Комунікативні вміння викладача закладу освіти. Педагогічне спілкування як діалог. Контакт у педагогічному діалозі. Структура педагогічного спілкування. Стил педагогічного спілкування. Конфлікт у педагогічній взаємодії. Педагогічне моделювання перевірки домашнього завдання у навчальній групі ПТУ (один учень знову не підготував домашнього завдання). Навчальний тест з теми «Техніка мовлення педагога професійного навчання». Самотест індивідуальних особливостей мовленнєвого видиху «Тридцять три Ориси». Виконання вправ на розвиток умінь виразного мовлення як засобу педагогічного впливу. Мікровикладання «Я хочу розповісти вам». Аналіз педагогічної ситуації: «Самозакоханий оратор».

Тема 7. Майстерність забезпечення зворотного зв'язку у спілкуванні. Зворотний зв'язок у спілкуванні. Правила і прийоми ефективного активного слухання. Пристосування повідомлення до аудиторії. Причини та наслідки невдалої комунікації. Необхідність зворотного зв'язку в спілкуванні на завершальному етапі заняття, форми підведення підсумків наприкінці заняття. Знання комунікативного забезпечення заняття, роль завершального етапу взаємодії на ньому. Прийоми емоційного завершення спілкування на занятті.

Тема 8. Майстерність педагога у проведенні індивідуальної бесіди. Індивідуальна педагогічна бесіда, її завдання, умови ефективності. Контакт під час бесіди. Методика контактної взаємодії. Етапи організації індивідуальної бесіди. Чинники, що сприяють або протидіють оптимальній взаємодії в бесіді. Шляхи поліпшення спілкування педагога зі здобувачами. Сутність і структура

професійно-педагогічного спілкування викладача закладу освіти. Сутність педагогічного спілкування. Ефективне та неефективне заохочення (за П. Массеном, Дж. Конджером). Професійно-педагогічна увага. Засоби педагогічного впливу на особистість здобувача. Технологія організації індивідуальної педагогічної бесіди. Психологічні закономірності взаєморозуміння. Психологічний контакт як умова профілактики відхилень у поведінці здобувача.

Тема 9. Дидактична майстерність педагога. Дидактична майстерність як вищий прояв професіоналізму педагога. Основи дидактичної майстерності. Шляхи формування і розвиток дидактичної майстерності. Дидактична майстерність викладача. Урок як навчальний діалог педагога зі здобувачами професійної освіти. Побудова діалогічної взаємодії на різних етапах заняття. Професійні секрети педагогів-майстрів в організації діалогу зі здобувачами на занятті. Стилi педагогічного керівництва. Соціально-рольові та функціональні позиції педагога. Демократичний, авторитарний стилі та стиль потурання. Взаємозв'язок між стилем педагогічного керівництва та успішністю здобувачів. Взаємозв'язок між стилем педагогічного керівництва та особливостями сприйняття викладачем здобувачів. Причини низької успішності здобувачів та типи невстигаючих здобувачів. Методи роботи з успішними та невстигаючими здобувачами.

Тема 10. Педагогічна майстерність як мистецька дія в театрі. Особливості образного мислення. Образ у мистецтві театру. Театральне мистецтво у вимірах педагогіки. Театральне мистецтво у вимірах психології. Театральне мистецтво у вимірах естетики. Спільне і відмінне в театральному і педагогічному мистецтві. Педагогічна й акторська дія. Педагогічна сумісність і педагогічне сприймання. Урок — театр одного актора. Конкурс педагогічної майстерності. Елементи акторської майстерності в педагогічній діяльності. Зовнішність, міміка, пантоміміка, дикція, дихання, голос як елементи педагогічної техніки. Робота над собою у творчому процесі переживання / у процесі втілення. Надзавдання, наскрізна дія. Творче натхнення. Стан напруження. Гра педагога. Десять «заповідей» вихователя. Виховання зовнішністю. Зовнішність, поза, манери вчителя. Невербальне спілкування, міжособистісний простір, візуальний контакт, експресія (міміка / пантоміміка). Розвиток виразності тіла, пластики, дикції та співу. Культура і техніка мовлення педагога і голосу (за Л. Браун). Висота, гучність, чутність, тембр, експресія голосу.

Змістовий модуль 2.

Аспекти професійної етики викладача закладу освіти

Тема 11. Етика як філософська наука. Історія розвитку етичних вчень. Поняття загальної етики. Етика як «практична філософія». Етика як наука про

мораль. Предмет та специфіка етики як науки. Основні завдання етики як науки, її призначення. Генеза моралі як форми суспільної й особистісної свідомості. Сутність і концепції походження моралі. Мораль як основний вид соціальної регуляції людської поведінки. Мораль у контексті суспільних відносин. Сутність, структура та функції моралі. Загальна характеристика основних елементів моралі як цілісного соціального явища. Загальнолюдська основа етики. Теоретичний та емпіричний рівні етичного знання. Етика, мораль, моральність: співвідношення понять через історію розвитку та становлення етичних вчень. Історія та передумови виникнення етики. Внесок Арістотеля у розвиток етики. Ідеалістична етика Сократа. Етика Платона та її значення. Етичне вчення Епікура: основні цінності. Основні риси давньогрецької етичної думки. Становлення етичного забезпечення професійної діяльності у західноєвропейському культурному просторі. Найперші форми етичної регламентації спеціалізованої діяльності. Етичні правила щодо юридичної діяльності у Давньому Римі. Характеристика основних аспектів професійної діяльності доби Середньовіччя. Виникнення перших професійно-етичних кодексів. Внесок М. Вебера у процес легітимації професій. Виникнення професійної етики як правил здійснення професійної діяльності та поведінки фахівця.

Тема 12. Моральні основи регуляції професійної діяльності. Професійна діяльність. Соціально-етичні регулятиви. Професійні чесноти. Моральні вимоги професії. Філософсько-етичні засади осмислення суб'єкта моралі. Моральні якості індивіда в рамках професійної діяльності. Етичні виміри професіоналізму у сучасному суспільстві. Нормативно-етичне забезпечення професійної діяльності. Професійна моральна норма як форма моральної вимоги, що ставиться людям як учасникам спеціальних професійних видів діяльності. Гуманізм як нормативна основа педагогічної професії. Загальні, часткові та рамкові норми, норми-ідеали. Структура рамкових норм: норми-заборони, норми-права, норми-обов'язки. Конкретно-історичний характер розвитку норм професійної поведінки. Універсальні етичні принципи. Етична оцінка колективного суб'єкта професійної діяльності. Моральна санкція. Моральні дилеми. Нормативно-ціннісні засади морального вибору. Професійний обов'язок.

Тема 13. Професійна честь і професійна гідність як ключові цінності у структурі моральної свідомості. Етика та етикет: співвідношення понять. Категорії «честь» і «гідність». Професійна честь як основа професійної гідності. Поняття професійної честі, її об'єктивні та суб'єктивні сторони. Особливості професійної честі педагога. Професійна честь і професійна гідність як показники моральної цінності людини та самооцінки своєї діяльності. Професійна честь і гідність педагога. Проблема професійної честі і особистої чесності. Поняття та складові професіоналізму. Професіоналізм як одна із

центральної категорії етики. Професіоналізм як здатність людини до виконання доцільної діяльності. Професіоналізм як моральна риса особистості. Показники ефективності професійної діяльності: результативні, процесуальні, комунікативні. Поняття та види професійної компетентності. Процес формування професіоналізму, чинники впливу на нього.

Тема 14. Професійна етика: виникнення, сутність та призначення. Трансформації етичного знання у постмодерному світі. Професійний етос. Корпоративна культура як особливий різновид регуляції професійної діяльності. Службовий етикет. Сутність, принципи та завдання професійної етики. Етика як філософська наука. Сутність і значення поняття «мораль». Принцип справедливості та принцип обов'язку перед суспільством. Професійна мораль як об'єкт вивчення професійної етики. Завдання професійної етики. Історія та умови виникнення професійної етики. Професійна етика в суспільстві та її взаємозв'язок з іншими науками. Класифікація професійної етики. Особливості етики різних професій. Перші професійно-етичні кодекси часів середньовіччя XI-XII ст. Кодекси професійної етики. Поняття про «кодекс честі». Специфіка професійної етики сучасності. Академічна етика.

Тема 15. Категоріальний апарат сучасної професійної етики та його практичне значення. Добро і зло як провідні категорії етики. Добро і зло – центральні категорії моралі. Ідеї утилітаризму Т. Гоббса, П.-А. Гольбаха, Дж. Бентама. Етико-правові погляди у філософії І. Канта. Розвиток етичних ідей Г. Гегеля. Інтуїтивістська етика Дж. Мура. Совість, відповідальність і моральний вибір. Трактатування понять «совість» і «сумління». Історія поняття сумління. Сумління як внутрішнє приймання норми добра і зла. Совість як усвідомлене почуття моральної відповідальності. Совість – здатність людини критично оцінювати свої дії та вчинки. Відповідальність як категорія етики та права. Поняття відповідальності та етики відповідальності. Буття людини як відповідальність. Поняття, структура та категорії моральної відповідальності. Сутність і специфіка моральної відповідальності. Особистість та її моральний вибір. Моральний вибір – акт моральної діяльності. Свобода морального вибору: умови, критерії, соціальне значення. Специфіка морального вибору людини.

Тема 16. Нормативно-правова основа етичних засад професійної діяльності. Морально-етична та ціннісна основа норм міжнародного і вітчизняного законодавства у професійній етиці педагога. Втілення основних принципів професійної етики у нормативно-правових документах. Етичний кодекс у професійній діяльності педагога. Національні стандарти педагогічної діяльності.

Тема 17. Ділова етика. Поняття ділової етики. Підходи до визначення змісту і функцій ділової етики, засновані на відмінностях у розумінні суті ціннісно-нормативної регуляції господарської діяльності. Предметна сфера

ділової етики. Мікроетика та макроетика. Становлення ціннісно-нормативної регуляції у діловій сфері. Етичні принципи ділового життя. Три підходи щодо формування етичних принципів. Деонтологія як розділ сучасної етичної теорії, в якому розглядаються нормативні аспекти обов'язку. Справедливість. Корпоративна культура як чинник ціннісно-нормативної регуляції роботи організації. Елементи корпоративної культури. Процедури підтримання корпоративної культури. Універсальні та спеціальні етичні вимоги в діловій етиці. Поняття та умови застосування Dress-code. Імідж у професійному спілкуванні.

Тема 18. Професійний такт і етика ділового спілкування. Спілкування як інструмент професійної діяльності. Три сторони спілкування: комунікативна, інтерактивна, перспективна. Етикет як культура спілкування. Етика ділового спілкування педагога. Особливості етикету професійного спілкування педагогів. Етичні норми ділового спілкування. Основні принципи етики ділового спілкування: пунктуальність; конфіденційність; люб'язність, доброзичливість і привітність; увага до оточуючих; зовнішній вигляд; грамотність. Особливості та специфіка ділового спілкування.

Тема 19. Педагогічна етика. Характеристика і генезис розвитку поняття «педагогічна етика». Сутність та функції педагогічної етики як системи моральних вимог до особистості педагога. Основні категорії педагогічної етики. Характеристика принципів педагогічної етики. Професійні норми як історично встановлені стандарти педагогічної поведінки та діяльності. Зміст основних нормативних вимог до викладача вищої школи та їх характеристика. Норми професійної етики викладача у кодексі корпоративної культури університету. Педагогічні табу у діяльності викладача вищої школи та їх характеристика. Поняття наукової етики та її роль у діяльності викладача вищої школи. Сфери наукової діяльності та етичні норми поведінки викладача. Міжнародні наукові норми. Характеристика Кодексу українського вченого. Академічна доброчесність педагога.

Тема 20. Етична інфраструктура. Етичність організації та поняття етичної інфраструктури. Етичні підрозділи в організації. Історія виникнення етичних комітетів. Різновиди етичних комітетів: місія і функції. Моделі етичних підрозділів організації. Етична документація організації (змістовно орієнтовані та процедурні документи). Функції етичних документів в організації. Узагальнена характеристика етичних документів організації. Етичні кодекси в історії культури. Етичні кодекси в професійній діяльності. Соціальні функції морально-професійних кодексів. Ідеологічна і нормативна частини в етичному кодексі. Змістові блоки етичного кодексу. Аналіз існуючих кодексів професійної етики педагога в Україні та за її межами: позитивні й негативні аспекти. Етичний моніторинг діяльності організації. Етична експертиза та етичний аудит. Меритократичний і демократичний принципи етичного

моніторингу. Міжнародна етична інфраструктура. Хартії та декларації. Міжнародний стандарт.

3.2. Розподіл у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять, програма освітнього компонента

3.2.1. Очна (денна) форма

1) Програма ОК

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	РАЗОМ	л	пр	сем	лаб	с.р.
Змістовий модуль 1. Аспекти педагогічної майстерності викладача закладу освіти	66	14	12	10	-	30
Тема 1. Педагогічна майстерність та її елементи.	7	2	-	2	-	3
Тема 2. Педагогічна майстерність і педагогічна культура викладача професійної школи.	7	2	2	-	-	3
Тема 3. Творча індивідуальність педагога професійної школи.	5	-	2	-	-	3
Тема 4. Майстерність вирішення педагогічних ситуацій.	7	2	-	2	-	3
Тема 5. Педагогічна техніка викладача закладу освіти.	5	-	2	-	-	3
Тема 6. Майстерність педагогічного спілкування.	7	2	2	-	-	3
Тема 7. Майстерність забезпечення зворотного зв'язку у спілкуванні.	5	-	2	-	-	3
Тема 8. Майстерність педагога у проведенні індивідуальної бесіди.	7	2	-	2	-	3
Тема 9. Дидактична майстерність педагога.	9	2	2	2	-	3
Тема 10. Педагогічна майстерність як мистецька дія в театрі.	7	2	-	2	-	3
Змістовий модуль 2. Аспекти професійної етики викладача закладу освіти	54	12	12	10	-	20
Тема 11. Етика як філософська наука.	6	2	-	2	-	2
Тема 12. Моральні основи регуляції професійної діяльності.	6	-	2	2	-	2
Тема 13. Професійна честь і професійна гідність як ключові цінності у структурі моральної свідомості.	6	2	2	-	-	2
Тема 14. Професійна етика: виникнення, сутність та призначення.	4	-	2	-	-	2
Тема 15. Категоріальний апарат сучасної етики та його практичне значення.	6	2	-	2	-	2
Тема 16. Нормативно-правова основа етичних засад професійної діяльності.	4	-	2	-	-	2
Тема 17. Ділова етика.	6	2	-	2	-	2

Тема 18. Професійний такт і етика ділового спілкування.	6	2	2	-	-	2
Тема 19. Педагогічна етика.	6	2	-	2		2
Тема 20. Етична інфраструктура.	4	-	2	-	-	2
Разом	120	26	24	20	-	50

2) Теми та короткий зміст лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1. Педагогічна майстерність та її елементи	Сутність поняття «педагогічна майстерність». Компоненти, функції педагогічної майстерності. Роль самостійного пізнання як процесу осмислення й інтерпретації наукового фонду, набутого педагогічного досвіду. Елементи педагогічної майстерності. Гуманістична спрямованість. Принцип гуманізації професійної підготовки фахівця, здатного до розширення своєї педагогічної майстерності та реалізації власного творчого потенціалу (І. Бех, Н. Бібік, А. Богуш, С. Гончаренко, І. Зязюн, В. Кремень, О. Савченко, В. Сухомлинський, О. Сухомлинська).	2
2	Тема 2. Педагогічна майстерність і педагогічна культура викладача професійної школи	Сутність і структура педагогічної діяльності. Культура особистості як мета і результат освіти. Сутність, функції та рівні культури. Зміст і складові педагогічної культури. Педагог професійної школи як людина культури.	2
3	Тема 4. Майстерність вирішення педагогічних ситуацій	Поняття про педагогічну ситуацію. Алгоритм розв'язання педагогічної ситуації. Види педагогічних ситуацій. Педагогічне моделювання конфліктної ситуації, спровокованої матір'ю одного з учнів навчальної групи ПТУ перед початком проведення заняття.	2
4	Тема 6. Майстерність педагогічного спілкування	Професійно-педагогічне спілкування, його особливості. Функції педагогічного спілкування. Етапи педагогічного спілкування. Бар'єри педагогічного спілкування. педагога професійної школи.	2
5	Тема 8. Майстерність педагога у проведенні індивідуальної бесіди.	Індивідуальна педагогічна бесіда, її завдання, умови ефективності. Контакт під час бесіди. Методика контактної взаємодії. Етапи організації індивідуальної бесіди. Чинники, що сприяють або протидіють оптимальній взаємодії в бесіді. Шляхи поліпшення спілкування педагога зі здобувачами.	2
6	Тема 9. Дидактична майстерність педагога.	Дидактична майстерність як вищий прояв професіоналізму педагога. Основи дидактичної майстерності. Шляхи формування і розвиток дидактичної майстерності. Дидактична майстерність викладача. Урок як навчальний діалог педагога зі здобувачами професійної освіти. Побудова діалогічної взаємодії на різних етапах заняття.	2

7	Тема 10. Педагогічна майстерність як мистецька дія в театрі.	Особливості образного мислення. Образ у мистецтві театру. Театральне мистецтво у вимірах педагогіки. Театральне мистецтво у вимірах психології. Театральне мистецтво у вимірах естетики. Спільне і відмінне в театральному і педагогічному мистецтві. Педагогічна й акторська дія. Педагогічна сумісність і педагогічне сприймання. Урок — театр одного актора. Конкурс педагогічної майстерності.	2
8	Тема 11. Етика як філософська наука	Історія розвитку етичних учінь. Поняття загальної етики. Етика як «практична філософія». Етика як наука про мораль. Предмет та специфіка етики як науки. Основні завдання етики як науки, її призначення. Генеза моралі як форми суспільної й особистісної свідомості. Сутність і концепції походження моралі. Мораль як основний вид соціальної регуляції людської поведінки. Мораль у контексті суспільних відносин. Сутність, структура та функції моралі. Загальна характеристика основних елементів моралі як цілісного соціального явища.	2
9	Тема 13. Професійна честь і професійна гідність як ключові цінності у структурі моральної свідомості	Етика та етикет: співвідношення понять. Категорії «честь» і «гідність». Професійна честь як основа професійної гідності. Поняття професійної честі, її об'єктивні та суб'єктивні сторони. Особливості професійної честі педагога. Професійна честь і професійна гідність як показники моральної цінності людини та самооцінки своєї діяльності. Професійна честь і гідність педагога.	2
10	Тема 15. Категоріальний апарат сучасної етики та його практичне значення	Добро і зло як провідні категорії етики. Добро і зло – центральні категорії моралі. Ідеї утилітаризму Т. Гоббса, П.-А. Гольбаха, Дж. Бентама. Етико-правові погляди у філософії І. Канта. Розвиток етичних ідей Г. Гегеля. Інтуїтивістська етика Дж. Мура. Совість, відповідальність і моральний вибір. Трагування понять «совість» і «сумління».	2
11	Тема 17. Ділова етика.	Поняття ділової етики. Підходи до визначення змісту і функцій ділової етики, засновані на відмінностях у розумінні суті ціннісно-нормативної регуляції господарської діяльності. Предметна сфера ділової етики. Мікроетика та макроетика. Становлення ціннісно-нормативної регуляції у діловій сфері. Етичні принципи ділового життя. Три підходи щодо формування етичних принципіввзаємодії на різних етапах навчального заняття.	2
12	Тема 18. Професійний такт і етика ділового спілкування.	Спілкування як інструмент професійної діяльності. Три сторони спілкування: комунікативна, інтерактивна, перспективна. Етикет як культура спілкування. Етика ділового спілкування педагога. Особливості етикету професійного спілкування педагогів.	2
13	Тема 19. Педагогічна етика.	Характеристика і генезис розвитку поняття «педагогічна етика». Сутність та функції педагогічної	2

		етики як системи моральних вимог до особистості педагога. Основні категорії педагогічної етики. Характеристика принципів педагогічної етики. Професійні норми як історично встановлені стандарти педагогічної поведінки та діяльності.	
		Разом	26

3) Теми та короткий зміст семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1. Педагогічна майстерність та її елементи	Професійно-педагогічна компетентність. Педагогічні здібності. Педагогічна техніка. Методична майстерність як складова педагогічної майстерності викладача закладу освіти. Критерії та рівні педагогічної майстерності.	2
2	Тема 4. Майстерність вирішення педагогічних ситуацій.	Педагогічне моделювання конфліктної ситуації, спровокованої матір'ю одного з учнів навчальної групи ПТУ перед початком проведення заняття. Навчальний тест з теми «Педагогічний такт як стратегія педагогічного спілкування». Самотест «Оцінка власної поведінки у конфліктній ситуації». Тренінг «Пошук прибудов у спілкуванні». Мікрвикладання «Я хочу поділитися з вами міркуваннями щодо попередження конфліктів у ПТНЗ».	2
3	Тема 8. Майстерність педагога у проведенні індивідуальної бесіди.	Сутність і структура професійно-педагогічного спілкування викладача закладу освіти. Сутність педагогічного спілкування. Ефективне та неефективне заохочення (за П. Массеном, Дж. Конджером). Професійно-педагогічна увага. Засоби педагогічного впливу на особистість здобувача.	2
4	Тема 9. Дидактична майстерність педагога.	Професійні секрети педагогів-майстрів в організації діалогу зі здобувачами на занятті. Стили педагогічного керівництва. Соціально-рольові та функціональні позиції педагога. Демократичний, авторитарний стилі та стиль потурання. Взаємозв'язок між стилем педагогічного керівництва та успішністю здобувачів. Взаємозв'язок між стилем педагогічного керівництва та особливостями сприйняття викладачем здобувачів	2
5	Тема 10. Педагогічна майстерність як мистецька дія в театрі.	Елементи акторської майстерності в педагогічній діяльності. Зовнішність, міміка, пантоміміка, дикція, дихання, голос як елементи педагогічної техніки. Робота над	2

		собою у творчому процесі переживання / у процесі втілення. Надзавдання, наскрізна дія. Творче натхнення. Стан напруження. Гра педагога. Десять «заповідей» вихователя. Виховання зовнішністю. Зовнішність, поза, манери вчителя. Невербальне спілкування	
6	Тема 11. . Етика як філософська наука.	Сутність, структура та функції моралі. Загальна характеристика основних елементів моралі як цілісного соціального явища. Загальнолюдська основа етики. Теоретичний та емпіричний рівні етичного знання. Етика, мораль, моральність: співвідношення понять через історію розвитку та становлення етичних вчень.	2
7	Тема 12. Моральні основи регуляції професійної діяльності.	Нормативно-етичне забезпечення професійної діяльності. Професійна моральна норма як форма моральної вимоги, що ставиться людям як учасникам спеціальних професійних видів діяльності. Гуманізм як нормативна основа педагогічної професії. Загальні, часткові та рамкові норми, норми-ідеали. Структура рамкових норм: норми-заборони, норми-права, норми-обов'язки.	2
8	Тема 15. Категоріальний апарат сучасної етики та його практичне значення.	Совість як усвідомлене почуття моральної відповідальності. Совість – здатність людини критично оцінювати свої дії та вчинки. Відповідальність як категорія етики та права. Поняття відповідальності та етики відповідальності. Буття людини як відповідальність. Поняття, структура та категорії моральної відповідальності. Сутність і специфіка моральної відповідальності.	2
9	Тема 17. Ділова етика.	Деонтологія як розділ сучасної етичної теорії, в якому розглядаються нормативні аспекти обов'язку. Справедливість. Корпоративна культура як чинник ціннісно-нормативної регуляції роботи організації. Елементи корпоративної культури. Процедури підтримання корпоративної культури.	2
10	Тема 19. Педагогічна етика.	Педагогічні табу у діяльності викладача вищої школи та їх характеристика. Поняття наукової етики та її роль у діяльності викладача вищої школи. Сфери наукової діяльності та етичні норми поведінки викладача.	
Разом			20

4) Теми та короткий зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 2. Педагогічна майстерність і педагогічна культура викладача професійної школи.	Поняття і основні функції культури. Загальна та професійна культура особистості. Сутність і структура педагогічної культури. Духовно-моральна культура педагога. Педагогічна культура – основа професійної майстерності педагога ПТНЗ.	2
2	Тема 3. Творча індивідуальність педагога професійної школи.	Педагог ПТНЗ як індивід, особистість, індивідуальність. Професійна та творча індивідуальність педагога професійного навчання. Сутність і структура творчої індивідуальності. Засоби та умови розвитку творчої індивідуальності педагога професійного навчання.	2
3	Тема 5. Педагогічна техніка викладача закладу освіти.	Сутність та складові педагогічної техніки. Зовнішня техніка. Внутрішня техніка. Взаємозв'язок внутрішньої і зовнішньої техніки.	2
4	Тема 6. Майстерність педагогічного спілкування.	Структура педагогічного спілкування. Стил педагогічного спілкування. Конфлікт у педагогічній взаємодії.	2
5	Тема 7. Майстерність забезпечення зворотного зв'язку у спілкуванні.	Знання комунікативного забезпечення заняття, роль завершального етапу взаємодії на ньому. Прийоми емоційного завершення спілкування на занятті.	2
6	Тема 9. Дидактична майстерність педагога.	Стили педагогічного керівництва. Соціально-рольові та функціональні позиції педагога. Демократичний, авторитарний стилі та стиль потурання. Взаємозв'язок між стилем педагогічного керівництва та успішністю здобувачів. Взаємозв'язок між стилем педагогічного керівництва та особливостями сприйняття викладачем здобувачів.	2
7	Тема 12. Моральні основи регуляції професійної діяльності.	Поняття моральної діяльності, вчинку як складової діяльності. Інтелект і почуття в оцінці вчинку. Співвідношення моральних цілей і засобів. Мотивація педагогічної діяльності.	2
8	Тема 13. Професійна честь і професійна гідність як ключові цінності у структурі моральної свідомості.	Професійна честь і гідність педагога. Проблема професійної честі і особистої чесності. Поняття та складові професіоналізму. Професіоналізм як одна із центральних категорій етики. Професіоналізм як здатність людини до виконання доцільної діяльності. Професіоналізм як моральна риса особистості.	2

9	Тема 14. Професійна етика: виникнення, сутність та призначення.	Предмет, завдання педагогічної етики як науки про професійну поведінку педагога, норми професійно-педагогічної діяльності. Поняття про моральну культуру, її складові. Принципи педагогічної моралі.	2
10	Тема 16. Нормативно-правова основа етичних засад професійної діяльності	Втілення основних принципів професійної етики у нормативно-правових документах. Етичний кодекс у професійній діяльності педагога. Національні стандарти педагогічної діяльності.	2
11	Тема 18. Професійний такт і етика ділового спілкування.	Етика ділового спілкування педагога. Особливості етикету професійного спілкування педагогів. Етичні норми ділового спілкування. Основні принципи етики ділового спілкування: пунктуальність; конфіденційність; люб'язність, доброзичливість і привітність; увага до оточуючих; зовнішній вигляд; грамотність.	2
12	Тема 19. Педагогічна етика.	Формування проблемного поля педагогічної етики. Педагогічна етика: предмет, функції, завдання. Цінності педагогічної етики. Принципи педагогічної моралі. Моральні категорії педагогічної етики та їх класифікація. Основні суперечності і конфлікти в системі освіти. Особливості педагогічної етики у вищій школі. Етика науки. Академічна доброчесність і виклики сучасного суспільства.	2
Разом			24

5) Теми та короткий зміст лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
		<i>Не передбачено</i>	
Разом			-

6) Теми, що виносяться на самостійне опрацювання, їх короткий зміст

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1. Педагогічна майстерність та її елементи.	Гуманістично, аксіологічно та акмеологічно орієнтована система освіти. Професійно-педагогічна компетентність. Педагогічні здібності. Педагогічна техніка.	3
2	Тема 2. Педагогічна майстерність і педагогічна культура викладача професійної школи.	Характеристика особистісних особливостей, що забезпечують оволодіння знаннями та вміннями педагога. Функції професійної діяльності викладача цифрових технологій. Компоненти педагогічної діяльності.	3

3	Тема 3. Творча індивідуальність педагога професійної школи.	Педагогічні ідеї Г. Сковороди, О. Духновича, К. Ушинського, В. Сухомлинського, А. Макаренка. Передовий вітчизняний та зарубіжний педагогічний досвід як передумова інтелектуального саморозвитку студента. Можливості проектування власного життя як процесу постійного акмеологічного зростання і творчої самореалізації. Динамічне розширення структури професійно значущих знань та вмінь.	3
4	Тема 4. Майстерність вирішення педагогічних ситуацій.	Самотест «Оцінка власної поведінки у конфліктній ситуації». Тренінг «Пошук прибудов у спілкуванні». Мікрвикладання «Я хочу поділитися з вами міркуваннями щодо попередження конфліктів у ПТНЗ». Аналіз педагогічної ситуації з книги І.А. Зязюна «Педагогіка добра».	3
5	Тема 5. Педагогічна техніка викладача закладу освіти.	Емоційна саморегуляція викладача. Професійне вигорання в педагогічній діяльності.	3
6	Тема 6. Майстерність педагогічного спілкування.	Педагогічне моделювання перевірки домашнього завдання у навчальній групі ПТУ (один учень знову не підготував домашнього завдання). Навчальний тест з теми «Техніка мовлення педагога професійного навчання». Самотест індивідуальних особливостей мовленнєвого видиху «Тридцять три Ориси». Виконання вправ на розвиток умінь виразного мовлення як засобу педагогічного впливу. Мікрвикладання «Я хочу розповісти вам». Аналіз педагогічної ситуації: «Самозакоханий оратор».	3
7	Тема 7. Майстерність забезпечення зворотного зв'язку у спілкуванні.	Знання комунікативного забезпечення заняття, роль завершального етапу взаємодії на ньому. Прийоми емоційного завершення спілкування на занятті.	3
8	Тема 8. Майстерність педагога у проведенні індивідуальної бесіди.	Технологія організації індивідуальної педагогічної бесіди. Психологічні закономірності взаєморозуміння. Психологічний контакт як умова профілактики відхилень у поведінці здобувача.	3
9	Тема 9. Дидактична	. Соціально-рольові та функціональні	3

	майстерність педагога.	позиції педагога. Демократичний, авторитарний стилі та стиль потурання. Взаємозв'язок між стилем педагогічного керівництва та успішністю здобувачів. Взаємозв'язок між стилем педагогічного керівництва та особливостями сприйняття викладачем здобувачів. Причини низької успішності здобувачів та типи невстигаючих здобувачів. Методи роботи з успішними та невстигаючими здобувачами.	
10	Тема 10. Педагогічна майстерність як мистецька дія в театрі.	Гра педагога. Десять «заповідей» вихователя. Виховання зовнішністю. Зовнішність, поза, манери вчителя. Невербальне спілкування, міжособистісний простір, візуальний контакт, експресія (міміка / пантоміміка). Розвиток виразності тіла, пластики, дикції та співу. Культура і техніка мовлення педагога і голосу (за Л. Браун). Висота, гучність, чутність, тембр, експресія голосу.	3
11	Тема 11. Етика як філософська наука.	Внесок Арістотеля у розвиток етики. Ідеалістична етика Сократа. Етика Платона та її значення. Етичне вчення Епікура: основні цінності. Основні риси давньогрецької етичної думки. Становлення етичного забезпечення професійної діяльності у західноєвропейському культурному просторі. Найперші форми етичної регламентації спеціалізованої діяльності. Етичні правила щодо юридичної діяльності у Давньому Римі. Характеристика основних аспектів професійної діяльності доби Середньовіччя. Виникнення перших професійно-етичних кодексів. Внесок М. Вебера у процес легітимації професій. Виникнення професійної етики як правил здійснення професійної діяльності та поведінки фахівця.	2
12	Тема 12. Моральні основи регуляції професійної діяльності.	Загальні, часткові та рамкові норми, норми-ідеали. Структура рамкових норм: норми-заборони, норми-права, норми-обов'язки. Конкретно-історичний характер розвитку норм професійної	2

		поведінки. Універсальні етичні принципи. Етична оцінка колективного суб'єкта професійної діяльності. Моральна санкція. Моральні дилеми. Нормативно-ціннісні засади морального вибору. Професійний обов'язок.	
13	Тема 13. Професійна честь і професійна гідність як ключові цінності у структурі моральної свідомості.	Показники ефективності професійної діяльності: результативні, процесуальні, комунікативні. Поняття та види професійної компетентності. Процес формування професіоналізму, чинники впливу на нього.	2
14	Тема 14. Професійна етика: виникнення, сутність та призначення.	Професійна етика в суспільстві та її взаємозв'язок з іншими науками. Класифікація професійної етики. Особливості етики різних професій. Перші професійно-етичні кодекси часів середньовіччя XI-XII ст. Кодекси професійної етики. Поняття про «кодекс честі». Специфіка професійної етики сучасності. Академічна етика.	2
15	Тема 15. Категоріальний апарат сучасної етики та його практичне значення.	Поняття відповідальності та етики відповідальності. Буття людини як відповідальність. Поняття, структура та категорії моральної відповідальності. Сутність і специфіка моральної відповідальності. Особистість та її моральний вибір. Моральний вибір – акт моральної діяльності. Свобода морального вибору: умови, критерії, соціальне значення. Специфіка морального вибору людини.	2
16	Тема 16. Нормативно-правова основа етичних засад професійної діяльності.	Етичний кодекс у професійній діяльності педагога. Національні стандарти педагогічної діяльності.	2
17	Тема 17. Ділова етика.	Універсальні та спеціальні етичні вимоги в діловій етиці. Поняття та умови застосування Dress-code. Імідж у професійному спілкуванні.	2
18	Тема 18. Професійний такт і етика ділового спілкування.	Поняття наукової етики та її роль у діяльності викладача вищої школи. Сфери наукової діяльності та етичні норми поведінки викладача. Міжнародні наукові норми. Характеристика Кодексу українського вченого. Академічна добросовісність педагога.	2
19	Тема 19. Педагогічна	Поняття наукової етики та її роль у	2

	етика.	діяльності викладача вищої школи. Сфери наукової діяльності та етичні норми поведінки викладача. Міжнародні наукові норми. Характеристика Кодексу українського вченого. Академічна доброчесність педагога.	
20	Тема 20. Етична інфраструктура.	Етичність організації та поняття етичної інфраструктури. Етичні підрозділи в організації. Історія виникнення етичних комітетів. Різновиди етичних комітетів: місія і функції. Моделі етичних підрозділів організації. Етична документація організації (змістовно орієнтовані та процедурні документи). Функції етичних документів в організації. Узагальнена характеристика етичних документів організації. Етичні кодекси в історії культури. Етичні кодекси в професійній діяльності. Соціальні функції морально-професійних кодексів. Ідеологічна і нормативна частини в етичному кодексі. Змістові блоки етичного кодексу. Аналіз існуючих кодексів професійної етики педагога в Україні та за її межами: позитивні й негативні аспекти. Етичний моніторинг діяльності організації. Етична експертиза та етичний аудит. Меритократичний і демократичний принципи етичного моніторингу. Міжнародна етична інфраструктура. Хартії та декларації. Міжнародний стандарт.	2
Разом			50

3.2.2.

3.2.3. Заочна форма

1) Програма ОК

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	РАЗОМ	л	пр	сем	лаб	с.р.
Змістовий модуль 1. Аспекти педагогічної майстерності викладача закладу освіти	66	4	4	4	-	54
Тема 1. Педагогічна майстерність та її елементи.	7	2	-	-	-	5
Тема 2. Педагогічна майстерність і педагогічна культура викладача професійної школи.	6	-	-	-	-	6
Тема 3. Творча індивідуальність педагога професійної школи.	6	-	-	-	-	6
Тема 4. Майстерність вирішення педагогічних ситуацій.	7	2	-	-	-	5
Тема 5. Педагогічна техніка викладача закладу освіти.	7	-	2	-	-	5
Тема 6. Майстерність педагогічного спілкування.	7	-	2	-	-	5
Тема 7. Майстерність забезпечення зворотного зв'язку у спілкуванні.	6	-	-	-	-	6
Тема 8. Майстерність педагога у проведенні індивідуальної бесіди.	7	-	-	2	-	5
Тема 9. Дидактична майстерність педагога.	7	-	-	2	-	5
Тема 10. Педагогічна майстерність як мистецька дія в театрі.	6	-	-	-	-	6
Змістовий модуль 2. Аспекти професійної етики викладача закладу освіти	54	4	2	2	-	46
Тема 11. Етика як філософська наука.	5	-	-	-	-	5
Тема 12. Моральні основи регуляції професійної діяльності.	6	2	-	-	-	4
Тема 13. Професійна честь і професійна гідність як ключові цінності у структурі моральної свідомості.	6	-	-	2	-	4
Тема 14. Професійна етика: виникнення, сутність та призначення.	5	-	-	-	-	5
Тема 15. Категоріальний апарат сучасної етики та його практичне значення.	5	-	-	-	-	5
Тема 16. Нормативно-правова основа етичних засад професійної діяльності.	5	-	-	-	-	5
Тема 17. Ділова етика.	5	-	-	-	-	5
Тема 18. Професійний такт і етика ділового спілкування.	6	-	2	-	-	4
Тема 19. Педагогічна етика.	6	2	-	-	-	4
Тема 20. Етична інфраструктура.	5	-	-	-	-	5
Разом	120	8	6	6	-	100

2) Теми та короткий зміст лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1. Педагогічна майстерність та її елементи	Професійно-педагогічна компетентність. Педагогічні здібності. Педагогічна техніка. Методична майстерність як складова педагогічної майстерності викладача закладу освіти. Критерії та рівні педагогічної майстерності.	2
2	Тема 4. Майстерність вирішення педагогічних ситуацій.	Педагогічне моделювання конфліктної ситуації, спровокованої матір'ю одного з учнів навчальної групи ПТУ перед початком проведення заняття. Навчальний тест з теми «Педагогічний такт як стратегія педагогічного спілкування». Самотест «Оцінка власної поведінки у конфліктній ситуації». Тренінг «Пошук прибудов у спілкуванні». МікрОВикладання «Я хочу поділитися з вами міркуваннями щодо попередження конфліктів у ПТНЗ».	2
3	Тема 12. Моральні основи регуляції професійної діяльності	Професійна моральна норма як форма моральної вимоги, що ставиться людям як учасникам спеціальних професійних видів діяльності. Гуманізм як нормативна основа педагогічної професії. Загальні, часткові та рамкові норми, норми-ідеали. Структура рамкових норм: норми-заборони, норми-права, норми-обов'язки. Конкретно-історичний характер розвитку норм професійної поведінки. Універсальні етичні принципи. Етична оцінка колективного суб'єкта професійної діяльності. Моральна санкція. Моральні дилеми. Нормативно-ціннісні засади морального вибору. Професійний обов'язок.	2
4	Тема 19. Педагогічна етика.	Характеристика і генезис розвитку поняття «педагогічна етика». Сутність та функції педагогічної етики як системи моральних вимог до особистості педагога. Основні категорії педагогічної етики. Характеристика принципів педагогічної етики. Професійні норми як історично встановлені стандарти педагогічної поведінки та діяльності.	2
Разом			8

3) Теми та короткий зміст семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 8. Майстерність педагога у проведенні індивідуальної бесіди.	Сутність і структура професійно-педагогічного спілкування викладача закладу освіти. Сутність педагогічного спілкування. Ефективне та неефективне заохочення (за П. Массеном, Дж. Конджером). Професійно-педагогічна увага. Засоби педагогічного впливу на особистість здобувача.	2
2	Тема 9.	Професійні секрети педагогів-майстрів в	2

	Дидактична майстерність педагога.	організації діалогу зі здобувачами на занятті. Стили педагогічного керівництва. Соціально-рольові та функціональні позиції педагога. Демократичний, авторитарний стилі та стиль потурання. Взаємозв'язок між стилем педагогічного керівництва та успішністю здобувачів. Взаємозв'язок між стилем педагогічного керівництва та особливостями сприйняття викладачем здобувачів	
3	Тема 13. Професійна честь і професійна гідність як ключові цінності у структурі моральної свідомості..	Поняття та складові професіоналізму. Професіоналізм як одна із центральних категорій етики. Професіоналізм як здатність людини до виконання доцільної діяльності. Професіоналізм як моральна риса особистості. Показники ефективності професійної діяльності: результативні, процесуальні, комунікативні. Поняття та види професійної компетентності. Процес формування професіоналізму, чинники впливу на нього.	2
Разом			6

4)Теми та короткий зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 5. Педагогічна техніка викладача закладу освіти.	Сутність та складові педагогічної техніки. Зовнішня техніка. Внутрішня техніка. Взаємозв'язок внутрішньої і зовнішньої техніки.	2
2	Тема 6. Майстерність педагогічного спілкування.	Структура педагогічного спілкування. Стил педагогічного спілкування. Конфлікт у педагогічній взаємодії.	2
3	Тема 18. Професійний такт і етика ділового спілкування.	Спілкування як інструмент професійної діяльності. Три сторони спілкування: комунікативна, інтерактивна, перспективна. Етикет як культура спілкування. Етика ділового спілкування педагога. Особливості етикету професійного спілкування педагогів. Етичні норми ділового спілкування. Основні принципи етики ділового спілкування: пунктуальність; конфіденційність; люб'язність, доброзичливість і привітність; увага до оточуючих; зовнішній вигляд; грамотність. Особливості та специфіка ділового спілкування.	2
Разом			6

5) Теми та короткий зміст лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
		<i>Не передбачено</i>	
		Разом	-

б) Теми, що виносяться на самостійне опрацювання, їх короткий зміст

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1. Педагогічна майстерність та її елементи.	Гуманістично, аксіологічно та акмеологічно орієнтована система освіти. Професійно-педагогічна компетентність. Педагогічні здібності. Педагогічна техніка.	5
2	Тема 2. Педагогічна майстерність і педагогічна культура вихователя професійної школи.	Сутність і структура педагогічної діяльності. Культура особистості як мета і результат освіти. Сутність, функції та рівні культури. Зміст і складові педагогічної культури. Педагог професійної школи як людина культури. Аналіз професійних психологічних та педагогічних знань фахівця цифрових технологій. Висвітлення професійних педагогічних умінь, професійних психологічних позицій і настанов вихователя. Характеристика особистісних особливостей, що забезпечують оволодіння знаннями та вміннями педагога. Функції професійної діяльності вихователя цифрових технологій. Компоненти педагогічної діяльності.	5
3	Тема 3. Творча індивідуальність педагога професійної школи.	Творча індивідуальність як критерій педагогічної майстерності вихователя закладу професійної освіти. Педагогічна сутність індивідуальності. Професійна і творча індивідуальність педагога. Педагогіка індивідуальності. Розвиток творчої індивідуальності педагога професійної школи. Дослідження передового педагогічного досвіду як засобу досягнення педагогічної майстерності. Педагогічні ідеї Г. Сковороди, О. Духновича, К. Ушинського, В. Сухомлинського, А. Макаренка. Передовий вітчизняний та зарубіжний педагогічний досвід як передумова інтелектуального саморозвитку студента. Можливості проектування власного життя як процесу постійного акмеологічного зростання і творчої самореалізації. Динамічне розширення структури професійно значущих знань та вмінь.	5

4	Тема 4. Майстерність вирішення педагогічних ситуацій.	Самотест «Оцінка власної поведінки у конфліктній ситуації». Тренінг «Пошук прибудов у спілкуванні». Мікрвикладання «Я хочу поділитися з вами міркуваннями щодо попередження конфліктів у ПТНЗ». Аналіз педагогічної ситуації з книги І.А. Зязюна «Педагогіка добра».	5
5	Тема 5. Педагогічна техніка викладача закладу освіти.	Емоційна саморегуляція викладача. Професійне вигорання в педагогічній діяльності.	5
6	Тема 6. Майстерність педагогічного спілкування.	Педагогічне моделювання перевірки домашнього завдання у навчальній групі ПТУ (один учень знову не підготував домашнього завдання). Навчальний тест з теми «Техніка мовлення педагога професійного навчання». Самотест індивідуальних особливостей мовленнєвого видуху «Тридцять три Ориси». Виконання вправ на розвиток умінь виразного мовлення як засобу педагогічного впливу. Мікрвикладання «Я хочу розповісти вам». Аналіз педагогічної ситуації: «Самозакоханий оратор».	5
7	Тема 7. Майстерність забезпечення зворотного зв'язку у спілкуванні.	Зворотний зв'язок у спілкуванні. Правила і прийоми ефективного активного слухання. Пристосування повідомлення до аудиторії. Причини та наслідки невдалої комунікації. Необхідність зворотного зв'язку в спілкуванні на завершальному етапі заняття, форми підведення підсумків наприкінці заняття. Знання комунікативного забезпечення заняття, роль завершального етапу взаємодії на ньому. Прийоми емоційного завершення спілкування на занятті.	5
8	Тема 8. Майстерність педагога у проведенні індивідуальної бесіди.	Технологія організації індивідуальної педагогічної бесіди. Психологічні закономірності взаєморозуміння. Психологічний контакт як умова профілактики відхилень у поведінці здобувача.	5
9	Тема 9. Дидактична майстерність педагога.	. Соціально-рольові та функціональні позиції педагога. Демократичний, авторитарний стилі та стиль потурання. Взаємозв'язок між стилем педагогічного керівництва та успішністю здобувачів. Взаємозв'язок між стилем педагогічного керівництва та особливостями сприйняття викладачем здобувачів. Причини низької успішності здобувачів та типи невстигаючих здобувачів. Методи роботи з	5

		успішними та невстигаючими здобувачами.	
10	Тема 10. Педагогічна майстерність як мистецька дія в театрі.	Особливості образного мислення. Образ у мистецтві театру. Театральне мистецтво у вимірах педагогіки. Театральне мистецтво у вимірах психології. Театральне мистецтво у вимірах естетики. Спільне і відмінне в театральному і педагогічному мистецтві. Педагогічна й акторська дія. Педагогічна сумісність і педагогічне сприймання. Урок — театр одного актора. Конкурс педагогічної майстерності. Елементи акторської майстерності в педагогічній діяльності. Зовнішність, міміка, пантоміміка, дикція, дихання, голос як елементи педагогічної техніки. Робота над собою у творчому процесі переживання / у процесі втілення. Надзавдання, наскрізна дія. Творче натхнення. Стан напруження. Гра педагога. Десять «заповідей» вихователя. Виховання зовнішністю. Зовнішність, поза, манери вчителя. Невербальне спілкування, міжособистісний простір, візуальний контакт, експресія (міміка / пантоміміка). Розвиток виразності тіла, пластики, дикції та співу. Культура і техніка мовлення педагога і голосу (за Л. Браун). Висота, гучність, чутність, тембр, експресія голосу.	5
11	Тема 11. Етика як філософська наука.	Історія розвитку етичних вчень. Поняття загальної етики. Етика як «практична філософія». Етика як наука про мораль. Предмет та специфіка етики як науки. Основні завдання етики як науки, її призначення. Генеза моралі як форми суспільної й особистісної свідомості. Сутність і концепції походження моралі. Мораль як основний вид соціальної регуляції людської поведінки. Мораль у контексті суспільних відносин. Сутність, структура та функції моралі. Загальна характеристика основних елементів моралі як цілісного соціального явища. Загальнолюдська основа етики. Теоретичний та емпіричний рівні етичного знання. Етика, мораль, моральність: співвідношення понять через історію розвитку та становлення етичних вчень. Історія та передумови виникнення етики. Внесок Арістотеля у розвиток етики. Ідеалістична етика Сократа. Етика Платона та її значення. Етичне вчення Епікура: основні цінності. Основні риси давньогрецької етичної думки. Становлення етичного забезпечення професійної діяльності у західноєвропейському	5

		культурному просторі. Найперші форми етичної регламентації спеціалізованої діяльності. Етичні правила щодо юридичної діяльності у Давньому Римі. Характеристика основних аспектів професійної діяльності доби Середньовіччя. Виникнення перших професійно-етичних кодексів. Внесок М. Вебера у процес легітимації професій. Виникнення професійної етики як правил здійснення професійної діяльності та поведінки фахівця.	
12	Тема 12. Моральні основи регуляції професійної діяльності.	Загальні, часткові та рамкові норми, норми-ідеали. Структура рамкових норм: норми-заборони, норми-права, норми-обов'язки. Конкретно-історичний характер розвитку норм професійної поведінки. Універсальні етичні принципи. Етична оцінка колективного суб'єкта професійної діяльності. Моральна санкція. Моральні дилеми. Нормативно-ціннісні засади морального вибору. Професійний обов'язок.	5
13	Тема 13. Професійна честь і професійна гідність як ключові цінності у структурі моральної свідомості.	Показники ефективності професійної діяльності: результативні, процесуальні, комунікативні. Поняття та види професійної компетентності. Процес формування професіоналізму, чинники впливу на нього.	5
14	Тема 14. Професійна етика: виникнення, сутність та призначення.	Трансформації етичного знання у постмодерному світі. Професійний етос. Корпоративна культура як особливий різновид регуляції професійної діяльності. Службовий етикет. Сутність, принципи та завдання професійної етики. Етика як філософська наука. Сутність і значення поняття «мораль». Принцип справедливості та принцип обов'язку перед суспільством. Професійна мораль як об'єкт вивчення професійної етики. Завдання професійної етики. Історія та умови виникнення професійної етики. Професійна етика в суспільстві та її взаємозв'язок з іншими науками. Класифікація професійної етики. Особливості етики різних професій. Перші професійно-етичні кодекси часів середньовіччя XI-XII ст. Кодекси професійної етики. Поняття про «кодекс честі». Специфіка професійної етики сучасності. Академічна етика.	5
15	Тема 15. Категоріальний	Добро і зло як провідні категорії етики. Добро і	5

	апарат сучасної етики та його практичне значення.	зло – центральні категорії моралі. Ідеї утилітаризму Т. Гоббса, П.-А. Гольбаха, Дж. Бентама. Етико-правові погляди у філософії І. Канта. Розвиток етичних ідей Г. Гегеля. Інтуїтивістська етика Дж. Мура. Совість, відповідальність і моральний вибір. Трактатування понять «совість» і «сумління». Історія поняття сумління. Сумління як внутрішнє приймання норми добра і зла. Совість як усвідомлене почуття моральної відповідальності. Совість – здатність людини критично оцінювати свої дії та вчинки. Відповідальність як категорія етики та права. Поняття відповідальності та етики відповідальності. Буття людини як відповідальність. Поняття, структура та категорії моральної відповідальності. Сутність і специфіка моральної відповідальності. Особистість та її моральний вибір. Моральний вибір – акт моральної діяльності. Свобода морального вибору: умови, критерії, соціальне значення. Специфіка морального вибору людини.	
16	Тема 16. Нормативно-правова основа етичних засад професійної діяльності.	Морально-етична та ціннісна основа норм міжнародного і вітчизняного законодавства у професійній етиці педагога. Втілення основних принципів професійної етики у нормативно-правових документах. Етичний кодекс у професійній діяльності педагога. Національні стандарти педагогічної діяльності.	5
17	Тема 17. Ділова етика.	Поняття ділової етики. Підходи до визначення змісту і функцій ділової етики, засновані на відмінностях у розумінні суті ціннісно-нормативної регуляції господарської діяльності. Предметна сфера ділової етики. Мікроетика та макроетика. Становлення ціннісно-нормативної регуляції у діловій сфері. Етичні принципи ділового життя. Три підходи щодо формування етичних принципів. Деонтологія як розділ сучасної етичної теорії, в якому розглядаються нормативні аспекти обов'язку. Справедливість. Корпоративна культура як чинник ціннісно-нормативної регуляції роботи організації. Елементи корпоративної культури. Процедури підтримання корпоративної культури. Універсальні та спеціальні етичні вимоги в діловій етиці. Поняття та умови застосування Dress-code. Імідж у професійному спілкуванні.	5
18	Тема 18.	Поняття наукової етики та її роль у діяльності	5

	Професійний такт і етика ділового спілкування.	викладача вищої школи. Сфери наукової діяльності та етичні норми поведінки викладача. Міжнародні наукові норми. Характеристика Кодексу українського вченого. Академічна доброчесність педагога.	
19	Тема 19. Педагогічна етика.	Поняття наукової етики та її роль у діяльності викладача вищої школи. Сфери наукової діяльності та етичні норми поведінки викладача. Міжнародні наукові норми. Характеристика Кодексу українського вченого. Академічна доброчесність педагога.	5
20	Тема 20. Етична інфраструктура.	Етичність організації та поняття етичної інфраструктури. Етичні підрозділи в організації. Історія виникнення етичних комітетів. Різновиди етичних комітетів: місія і функції. Моделі етичних підрозділів організації. Етична документація організації (змістовно орієнтовані та процедурні документи). Функції етичних документів в організації. Узагальнена характеристика етичних документів організації. Етичні кодекси в історії культури. Етичні кодекси в професійній діяльності. Соціальні функції морально-професійних кодексів. Ідеологічна і нормативна частини в етичному кодексі. Змістові блоки етичного кодексу. Аналіз існуючих кодексів професійної етики педагога в Україні та за її межами: позитивні й негативні аспекти. Етичний моніторинг діяльності організації. Етична експертиза та етичний аудит. Меритократичний і демократичний принципи етичного моніторингу. Міжнародна етична інфраструктура. Хартії та декларації. Міжнародний стандарт.	5
Разом			100

4. Форми та методи викладання, навчання й оцінювання

4.1. Форми та методи викладання, навчання: словесні методи: лекція, лекція-презентація, лекція-дискусія, бесіда; практичні заняття: аналіз педагогічних ситуацій, рольові ігри, розбір етичних кейсів; семінарські заняття; наочні методи: презентація, ілюстрація, схеми; проблемно-пошукові та практико-орієнтовані методи; дистанційне навчання з використанням системи Moodle.

4.2. Форми та методи поточного контролю: індивідуальне та фронтальне опитування; аналіз та самоаналіз педагогічних і етичних кейсів; презентація результатів практичних завдань; письмові форми контролю: тестування, контрольні та самостійні роботи.

4.3. Форми та методи підсумкового контролю: залік.

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- залік;
- тести;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- розрахункові роботи;
- інші види індивідуальних та групових завдань

6. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

6.1. Шкала оцінювання з ОК у балах за всі види навчальної діяльності (шкала Інституту), яка переводиться в оцінку за шкалою ECTS та у чотирибальну національну (державну) шкалу:

Сума балів за шкалою Інституту	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен	Диференційований залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано з оцінкою «відмінно»
82-89	B (дуже добре)	Добре	Зараховано з оцінкою «добре»
75-81	C (добре)		
65-74	D (задовільно)	Задовільно	Зараховано з оцінкою «задовільно»
60-64	E (достатньо)		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

6.2. Розподіл вагових коефіцієнтів за змістовими модулями оцінювання складових поточного та підсумкового контролю результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти з вивчення ОК «Педагогічна майстерність та професійна етика»:

6.2.1. Розподіл вагових коефіцієнтів для заліку (для денної форми навчання):

Залік:

Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2 Рейтингова (підсумкова) оцінка за змістовий модуль 2, враховуючи поточне опитування)				Рейтингова (підсумкова) оцінка з ОК (100 балів) або Залік
40 %					60 %				100
T1	T2	T3	T10	T11	T12	...	T20	

6.2.2. Розподіл вагових коефіцієнтів для заліку (для заочної форми навчання):
Залік:

МКР					Підсумкова оцінка за змістовий модуль, враховуючи оцінку за захист навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення				Рейтингова (підсумкова) оцінка з ОК (100 балів) або Залік
60 %					40 %				100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	...	T20	

7. Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності здобувача вищої освіти

7.1. Компетентності (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
98-100	Здобувач має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Здобувач володіє узагальненими знаннями з ОК, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Здобувач володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні ОК; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Здобувач вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати

	інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання здобувача досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Здобувач правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
70-74	Здобувач розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Здобувач розуміє сутність ОК, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
60-64	Здобувач володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
50-59	Здобувач намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Здобувач мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
1-34	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.

7.2. Оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання здійснюється за 100-бальною системою.

7.3. Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.

7.4. Оцінювання навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання здійснюється за 100-бальною системою.

7.5. Оцінювання заліку здійснюється за 100-бальною системою.

8. Інструменти, обладнання, програмне, методичне забезпечення освітнього компонента

Робоча програма (розглянута та схвалена на засіданні кафедри). Плани занять, конспект лекцій. Перелік основної та додаткової літератури. Навчально-наочні посібники тощо. Комплекс контрольних робіт для визначення залишкових знань з ОК, завдань для модульних контрольних робіт. Методичні розробки для проведення окремих занять.

9. Перелік питань для заліку з ОК «Педагогічна майстерність та професійна етика»

1. Професійна компетентність викладача закладу професійної освіти.
2. Майстерність майбутнього педагога з цифрових технологій в організації навчально-виховного процесу у закладі освіти.
3. Психолого-педагогічна модель сучасного вчителя інформатики.
4. Роль учителя інформатики в сучасному суспільстві, його особливості.
5. Професіограма фахівця з цифрових технологій.
6. Поняття «педагогічна майстерність» та його складові.
7. Елементи педагогічної майстерності викладача професійної освіти.
8. Критерії педагогічної майстерності сучасного викладача.
9. Рівні педагогічної майстерності викладача професійної освіти.
10. Професійна компетентність викладача як основа його педагогічної майстерності.
11. Здібність до педагогічної діяльності як елемент педагогічної майстерності.
12. Педагогічний досвід у формуванні майстерності викладача вищої школи.
13. Поняття «педагогічна техніка» та його зміст. Сутність та роль педагогічної техніки викладача у навчальному процесі.
14. Складові педагогічної техніки викладача. Зовнішня техніка викладача та її характеристика.
15. Внутрішня техніка викладача та її характеристика.
16. Гуманістична спрямованість педагогічної взаємодії.
17. Сутність та структура педагогічного спілкування. Функції педагогічного спілкування.
18. Основні різновиди педагогічного спілкування. Педагогічне спілкування як діалог.
19. Стили педагогічного спілкування.
20. Культура педагогічного спілкування. Шляхи подолання бар'єрів у педагогічному спілкуванні.
21. Форми педагогічної взаємодії учасників навчального процесу в системі професійної освіти. Стили педагогічної взаємодії у конфлікті.
23. Шляхи досягнення емоційної саморегуляції: метод фізичних дій, самонавіювання.
24. Шляхи досягнення емоційної саморегуляції : розрядка в діяльності, емоційне налаштування на заняття.

25. Професійне вигорання педагога: сутність, причини, стадії, шляхи подолання.
26. Педагогічна культура педагога: функції, компоненти. Шляхи та засоби розвитку педагогічної культури.
27. Система К.С. Станіславського та її роль у формуванні педагогічної майстерності викладача. Спільне і відмінне в театральній і педагогічній майстерності.
28. Поняття «професійне самовиховання». Структурні компоненти самовиховання.
29. Основні правила етичної поведінки педагога у різних ситуаціях.
30. Моральні цінності у сучасному українському суспільстві.
31. Специфіка етики ділового спілкування в контексті міжнародного співробітництва.
32. Інтелектуальна власність: морально-правовий аспект.
33. Мораль і творчість: соціальний аспект.
34. Обов'язок та відповідальність у теорії та життєвому досвіді людини.
35. Соціокультурні аспекти педагогічної етики.
36. Педагогічна етика в умовах демократизації вищої освіти.
37. Співвідношення фахової підготовки та морально-етичних якостей викладача.
38. Етичні кодекси в історії культури.
39. Етико-психологічні основи ділового спілкування (за Дейлом Карнегі).
40. Українська етнопедагогіка – моральна основа професійно поведінки педагога.
41. Видатні педагоги про професійну етику вчителя.
42. Конфліктні ситуації у педагогічній діяльності. Шляхи їх попередження та вирішення
43. Техніка налаштування викладача на публічну творчу діяльність.
44. Норми етичної поведінки викладачів вищої школи по відношенню до професії.
45. Норми етичної поведінки викладачів по відношенню до студентів.
46. Норми етичної поведінки викладачів по відношенню до колег.
47. Моральні вимоги, що регулюють відносини між викладачем і керівництвом.
48. Ставлення педагогічного колективу до викладача-майстра педагогічної справи, до викладача-новатора.
49. Ставлення педагогічного колективу до молодих, недосвідчених і малокваліфікованих колег.
50. Проблема добра і зла як сутнісна основа педагогічної етики.
51. Моральні аспекти управління у професійній освіті.
52. Моральні критерії педагогічного колективу.
53. Свобода поглядів і категоричний імператив у педагогічній етиці.
54. Моральні основи етики педагога.
55. Імперативно-креативна діалектика в категоріях педагогічної етики.
56. Різновиди етичних комітетів: місія і функції.
57. Успішність у діловому житті: нормативне наповнення, ціннісно неоднозначні експлікації.

58. Тенденції розвитку професійної етики в сучасному суспільстві.
59. Значення професійної етики для сучасної освіти.
60. Тенденції розвитку професійної етики педагога в сучасному суспільстві.
61. Емоційна рівновага як необхідна якість професійної етики педагога.
62. Особливості психолого-педагогічної підготовки молодих викладачів.
63. Основні засади колегіальності в викладацькому колективі.
64. Роль педагога-вченого у визначенні системи цінностей сучасної молоді.
65. Педагогічна етика та суспільні ідеали. Психологічний портрет «ідеального» викладача.

10. Рекомендовані джерела інформації

10.1. Основна література

1. Абрамович С. Д., Чикарькова М. Ю. Риторика : Навч. посібник. Львів : Світ, 2001. 240с.
2. Бабіч Л. В., Кондратенко Г. М. Основи педагогічної майстерності : Навчальний посібник для студентів педагогічних університетів. Херсон : Айлант. 2002. 81 с.
3. Бобир О. Етикет учителя : навчально-методичний посіб. Київ : Ленвіт, 2004. 192 с.
4. Бралатан В. П., Гуцало Л. В., Здирко Н. Г. Професійна етика : навч.посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 252 с.
5. Васильєва М. П. Теорія педагогічної деонтології. Харків, 2003. 216 с.
6. Васянович Г. П. Педагогічна етика : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2011. 256 с.
7. Васянович Г. П. Морально-правова відповідальність педагога (теоретико-методологічний аспект) : монографія. 2-ге вид. Львів : Львів, держ. фін.-екон. ін-т, 2002. 232 с.
8. Голік О. Б. Педагогічна майстерність : організаційно-управлінський аспект: Навчальний посібник. Донецьк : вид-во «Ноулідж» (Донецьке відділення), 2010. 242 с
9. Етика ділового спілкування : курс лекцій. Т. К. Чмут, Г. Л. Чайка, М. П. Лукашевич, І. Б. Осечинська. 2-ге вид., стереотип. Київ : МАУП, 2003. 208 с.
10. Етика : навч. посіб. За ред. В.О. Лозового. Київ : Юрінком Інтер, 2004. 224 с.
11. Жебровський Б. М. Професійна етика вчителя: час і вимоги. Київ : Педагогічна думка, 2000. 62 с.
12. Зайченко І. В., Теслюк В. М., Каленський А. А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи : підручник. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 484 с.
13. Кайдалова Л. Г., Щокіна Н. Б., Вахрушева Т. Ю. Педагогічна майстерність викладач а: навч. посіб. Харків : Вид-во НФаУ, 2015. 140 с.
14. Корпоративна соціальна відповідальність: моделі та управлінська практика: підручник. За заг. Редькіна О. С. Київ : ТОВ «Фарбований лис», 2011. 480 с.

15. Кравченко О. П. Етика й естетика: навчальний посібник: у 2 частинах. Ч.1: Етика (за кредитно-модульною системою організації навчання). Переяслав-Хмельницький : ПП «СКД», 2012. 152 с.
16. Кривильова О. А. Підготовка майбутніх учителів до творчої діяльності : Монографія. Донецьк : ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2008. 200 с.
17. Основи педагогічної майстерності : практикум. Холковська І. Л., Волошина О. В., Губіна С. І. Вінниця : «Твори», 2019. 240 с.
18. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи : Підручник За ред. проф. І. В. Зайченка. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 484 с.
19. Основи педагогічної майстерності. Опорні конспекти лекцій для студентів денної та заочної форм навчання: навчальний посібник. Укладач Хома Т.В. Ужгород : Поліграфцентр «Ліра», 2021. 112 с.
20. Основи педагогічної майстерності : навчально-методичний посібник. За заг. ред. Е. І. Федорчук. Кам'янець-Подільський : видавець Зволейко Д.Г. 2008. 272 с.
21. Отич О. М. Основи педагогічної майстерності викладача професійної школи. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 208 с.
22. Педагогічна майстерність: підручник / За ред. І. А. Зязюна. Київ : Вища школа, 2004. 422 с.
23. Педагогічна майстерність: підручник / За ред. І. А. Зязюна. 2-е вид., допов. і перероб. Київ : Вища школа, 2004. 301 с.
24. Педагогічна майстерність : підручник. За ред. І. А. Зязюна. Київ : Вища школа, 2004. 422 с.
25. Педагогічна майстерність : підручник. За ред. І. А. Зязюна. 3-тє вид., допов. і переробл. Київ : СПД Богданова А. М., 2008. 376 с.
26. Педагогічна майстерність : Хрестоматія : Навч. посіб. За ред. Зязюна І. А. Київ : Вища школа, 2006. 606 с.
27. Педагогічна майстерність : Хрестоматія : Навч. посіб. За ред. Зязюна І. А. Київ: Вища школа, 2006. 606 с.
28. Пилипчик В. В. Розвиток педагогічної майстерності вчителя в предметних методиках навчання : Монографія. Київ, 2007. 176 с.
29. Професійна і прикладна етика : навчальний посібник. За заг. ред. Коцура В. П. Препринт. Переяслав-Хмельницький, 2016. 314 с.
30. Професійна та педагогічна етика : навч.-метод. посібн. О. О. Базалук, О. П. Кравченко, Л. М. Харченко. Переяслав-Хмельницький (Київ. обл.): «Видавництво КСВ», 2019. 85 с.
31. Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості : Підручник. Київ : Міленіум, 2006. 346 с.
32. Теслюк В. М. Основи педагогічної майстерності викладача вищої школи : підручник. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 340 с.
33. Федорчук В. В. Основи педагогічної майстерності. Кам'янець-Подільський : Видавець Зволейко Д., 2008. 140 с.
34. Хоружа Л. Л. Педагогічна деонтологія: навч.-метод. посібник. Київ : КМПУ імені Б. Д. Грінченка, 2008. 96 с.
35. Шевченко В. М., Присакар В. В. Педагогічна майстерність та професійна етика : тестові завдання. Кам'янець-Подільський : НРЗВО КПДІ, 2025. 42 с.

10.2. Додаткова література

1. Биков В., Лещенко М., Тимчук Л. Цифрова гуманістична педагогіка. 2017, 181 с. URL: <https://gov.ua/710669/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%P0%>
2. Блощинська В.А. Етика. Практикум: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 248 с. В Р%P0%B8%P0%BA%20%P0%A6%P0%93%P0%9P
3. Волкова Н.П. Педагогічні комунікації: інноваційні методи навчання. Дніпропетровськ, 2004.
4. Володимирська Н.М., Дерев'янка А.С. Методологія та організація навчального процесу. Дніпро: ДНУ, 2018. 300 с.
5. Гах Й. Етика ділового спілкування: навч. посібник для вузів. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 160с.
6. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. Київ, 1997. 375с.
7. Гуревич Р.С. Інноваційні технології навчання в умовах інформатизації освіти: навчальний посібник. Львів, 2015.
8. Гуревич Р.С. Інформаційно-комунікаційні технології в професійній освіті майбутніх фахівців. Львів: ЛДУ БЖД, 2012.
9. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. Київ: Академвидав, 2012.
10. Зязюн І.А. Педагогіка добра: ідеали і реалії: наук.-метод. посіб. Київ: МАУП, 2000. 312 с.
11. Кубрак О.В. Етика ділового та повсякденного спілкування: навч. посібник для вузів. Суми, Київ, 2005. 222 с.
12. Маловідомі першоджерела української педагогіки (друга половина ХІХ-ХХ ст.): Хрестоматія. Упоряд. Л.Д. Березовська та ін. Київ: Наук, світ, 2003. 418 с.
13. Методичні поради до проведення практичних занять з основ педагогічної майстерності (майстерність педагогічного спілкування.) Упорядник Федорчук Е.І. Кам'янець-Подільський: АБЕТКА, 2000.
14. Мільто Л.О. Методика розв'язування педагогічних задач: навч. посіб. Харків: Ранок-НТ, 2004. 152 с.
15. Мудник А.В. Учитель: Майстерність і натхнення. Київ, 2002.
16. Наволокова Н.П. Практична педагогіка: 99 схем і таблиць. Київ: Основа, 2010. 117с.
17. Народна педагогіка: світовий досвід. Уклад. А.І. Кузьмінський, В.Л.Омелянєнко. Київ: Знання-Прес, 2003. 134 с.
18. Сагач Г.М. Похвальне красномовство: практичний посіб. Київ: ІЗМН, 1996. 156 с.
19. Сисоева С.О. Основи педагогічної творчості: підручник. Київ: Міленіум, 2006. 346 с.
20. Словник термінології з педагогічної майстерності. За ред. Н.М. Тарасович. Полтава, 1995.
21. Теслюк В. М. Розвиток педагогічної майстерності викладача: монографія. Київ: Видавництво Ліра-К, 2019. 224 с.

10.3. Інформаційні ресурси

1. <http://buklib.net/books/21983/>
2. <http://dls.udpu.org.ua/>
3. <http://www.info-library.com.ua>
4. <http://www.nbu.gov.ua>
5. Освітній портал – все про освіту в Україні. URL: <http://www.osvita.org.ua>.
6. Бібліотека Міжнародного гуманітарного університету: офіційний сайт. URL: https://mgu.edu.ua/science_library
7. Бібліотека Університету Ушинського: офіційний сайт. URL: <https://library.pdpu.edu.ua>
8. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. О. Сухомлинського. URL: <https://dnpb.gov.ua/ua/>
9. Електронна бібліотека НАПН України. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/>
10. Етика спілкування учителя з учнями. URL: <http://osvita.ua/school/method/psychology/1285/>
11. Інформаційні технології в освіті. URL: <http://ite.kspu.edu/>
12. Інформаційні технології та засоби навчання. URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt>
13. Лабораторія електронних навчальних ресурсів Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. URL: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=w1t2tugAAAAJ&hl=uk&cstart=20&pagesize=20>
14. Міжнародна школа педагогічної майстерності «ОСВІТА 4.0 ТА ПЕДАГОГІЧНА ДОСКОНАЛІСТЬ». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Vs2npLtveV8>
15. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua>
16. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського: офіційний сайт. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
17. Проблеми оптимізації взаємодії «педагог-учень». <http://osvita.ua/vnz/reports/psychology/29250/>
18. Стили педагогічного спілкування. <http://osvita.ua/school/teacher/3510/>